

Približevanje in združevanje

V začetku junija sta se na trodnevem obisku v Sloveniji mudila predstavnika sindikata kovinarjev FINSKE Erik LINDORS (sekretar sindikata) in Vaino LEHTINEN (sekretar okrožja). V tem, sicer kratkem času, naj bi v razgovorih s predstavniki našega sindikata in poslovnih struktur nekaterih večjih slovenskih oz. delovnih organizacij (Litostroj, Tomos, Železarna Jesenice) spoznala način organiziranosti ter cilje in način delovanja sindikata pri nas, ki se bistveno razlikuje od zahodnega modela sindikalnega delovanja in organiziranosti, razlike pa so vidne tudi v primerjavi z vzhodnim modelom. Poleg obojestranskega spoznavanja ter izmenjavanja izkušenj o delovanju sindikata v Jugoslaviji in na Finskem, pa naj bi se menili tudi o pospešenih in vse bolj aktualnih integracijskih procesih v evropski skupnosti.

Obisk finskih sindikalistov je organiziral Svet zveze sindikatov Jugoslavije in Zvezni odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Jugoslavije. Šišensko občino, ki je bila izbrana kot slovenska občina v kateri prevladuje kovinska industrija, sta obiskala že prvi dan. V razgovoru so sodelovali sekretar občinskega sveta OS ZSS Miro PODBEVSEK, predsednik litostrojkega sindikata Vasja KREFT, predsednik RO sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije Albert VODOVNIK in sekretar istega odbora Vladimir BIZOVIČAR. Pogovarjali so se o organiziranosti in delu našega in finskega sindikata.

Obojestranska izmenjava izkušenj bo gotovo pripomogla tudi k večji uspešnosti našega sindikata, predvsem glede na spreminjanje organiziranosti in našega gospodarstva, ki se sicer diskretno in strahotljivo v marsičem poskuša približati razvitemu zahodnemu načinu.

Tone Škrjanec

Zbilje pobratene s KS Druškovec

„Doslje smo bili tovariši in prijatelji, danes postajamo bratje,“ je dejal tajnik krajevne skupnosti Druškovec v Hrvaškem Zagorju Zvone Pintarič, ko je ob prihodu odzdravljaj gostiteljem Zbiljem. V soboto, 24. junija letos, sta krajevni skupnosti Zbilje in Druškovec podpisali listino o bratstvu in prijateljstvu in tako tudi uradno potrdili in utrdili nekajletne vezi. Te so začeli tkati tako rekoč na osebno pobudo nekaterih krajanov, zato je sodelovanje morebiti še toliko prej dobilo bogatejšo razsežnost, ki se v dandanašnjih razmerah zdijo že skorajda rahlo presenetljive, čeprav so seveda nedvomno dobrodošle in potrebne.

KS Druškovec ima malo čez 1800 prebivalcev v štirih naseljih: Cerje, Koškovec, Novaki in Druškovec. Ima dve delovni organizaciji, vendar še vedno prevladuje kmetijstvo, četudi zvečine ne kot osnovna dejavnost. Že ti podatki nakazujejo, da sta si ti krajevni skupnosti podobni in da ju bo to morda še bolj povezovalo.

Predsednik skupščine KS Druškovec Ivan Cerjan izročila priložnostno darilo predsedniku Stanetu Zormanu.

Letošnji obisk 50 krajanov Druškovec v Zbiljah je bil seveda že bolj pester in dogovori že bolj konkretni. Tako so se pomerili v nogometu, namiznem tenisu, veslanju, vlečenju vrvi in šahu, na koncu pa so se zbrali še na družabnem srečanju, na katerem so gostom izročili tudi prehodni pokal za športne dosežke. Obenem so se dogovorili, da bodo sodelovali tudi na drugih področjih in da bodo k temu pritegnili še več sokrajanov.

Ernest Kobolt

Volitve — Kdaj bo prevladala volja ljudstva!

V SZDL si že nekaj let prizadevajo, da bi pri volitvah za najodgovornejše funkcije v občini, republik in federaciji uresničili zahteve, ki jih nenehno postavljajo ljudje v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, kot so tajne volitve, več kandidatov, širša predstavitev itd. Te zahteve smo končno udeležili spomladi, ko smo se izrekli o slovenskem članu predsedstva SFRJ in umevno je seveda bilo, da na tak demokratičen način določimo tudi kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana-Šiška. Sam kandidacijski postopek, ki sta ga v zelo kratkem času izvedli po krajevnih konferencah in v združenem delu, občinska konferenca SZDL in zveza sindikatov, je sicer potekal demokratično, po meri ljudi, bi rekli. Evidentiranih je bilo kar osem kandidatov, pet jih je pripravilo programe svojega dela, ki smo jih objavili tudi v našem glasilu in se javno predstavili 21. junija na skupni seji OK SZDL in OS ZSS. Žal pa se je postopek izpeljal bolj po volji posameznikov. Veliko žolčnih razprav je namreč povzročil poslovnik v katerem je predsedstvo OK SZDL predlagalo skupščini dva kandidata, občinski komitej ZK pa celo vse ali najmanj dva in ne enega kot to določata statut in poslovnik skupščine občine. Predsedstvo se je seveda zavedalo, da s tem krši skupščinska pravila igre, vendar v upanju da bodo le ta, kljub stiski s časom dopolnili tako, da bodo delegati na skupščinskih volitvah 11. julija izbirali med kandidatom. A na skupščini se niso dali ugnati, prav nasprotno, vztrajali so na enem kandidatu in s pojasnilom, da je v tako kratkem času zelo težko izpeljati demokratično začrtan postopek, prepričali skorajda vse delegate.

Presenetljivo, kako počasi se prilagajamo času v katerem besede NEDEMOKRATIČNOST že dolgo ne priznavamo več — ljudje so se prebudili, s svojo udeležbo in tvornim sodelovanjem nenehno dokazujejo, da jim ni vseeno kdo bo krmaril v teh nemirnih gospodarskih in političnih vodah. Zato je opravičilo, da zaradi stiske s časom ni bilo mogoče statuta in pravilnika dopolniti kaj klavarno, obnašanje delegatov pa nerazumljivo.

V. Vogrinčič

ČLANSTVO ZK NAJ SVOJE POVE

Programsko volilna seja tokrat drugače

Občinska organizacija ZKS Ljubljana-Šiška je že pred meseci pričela s pripravami na programsko volilno seja, ki bo izvedena v začetku meseca oktobra letos. Same priprave potekajo temeljito. V večjem delu osnovnih organizacij ZKS so že opravili programsko volilne seja tako, da so sedaj na vrsti obravnave kadrovske predloge za funkcije v občinskem komiteju ZKS, statutarni in nadzorni komisiji ter tovariškem razsodišču. Ravno tako tudi za funkcije v mestnem komiteju, CK ZKS in CK ZKJ ter o delegatih, ki bodo zastopali občinsko organizacijo ZKS na obeh kongresih.

Zanimivost, ki bo gotovo dobro sprejeta v poteku organizacije in izvedbi programsko volilne seja občinske organizacije ZKS, je sam pristop. Dejansko bo potekala v dveh delih. Prvi del bo potekal po načinu delnih programskih volilnih sej in bo vključeval vse člane ZK v občinski organizaciji, in sicer tako, da bodo osnovne organizacije ZK organizirane v 17 skupinah. Te aktivnosti se bodo vrstile od 5. septembra do 5. oktobra. Drugi del programsko volilne seja bo plenarno zasedanje dne 5. oktobra, na katerem bodo sodelovali delegati, izvoljeni na delnih programsko volilnih sejah ter člani organov občinske organizacije ZKS. Poudarek v razpravi bo dan prenovi zveze komunistov in njene vloge v celotni družbeni prenovi.

Iz navedenega je razviden namen in cilj, kako vsakega člana ZK postaviti v vlogo aktivnega sooblikovalca politike občinske organizacije ZKS. Takšen pristop je gotovo pomemben korak v tej smeri. Namen je prispevati tudi k nadaljni demokratizaciji odnosov družbi kot celoti in omogočanju neposrednega vpliva članstva na delo vodstva organizacije.

Vse načrtovane aktivnosti bi naj potekale javno. Zato je predsedstvo občinskega komiteja ZKS pripravilo predlog programa aktivnosti v prihodnjem obdobju z ambicijo, da postane del političnega programa v občini.

Volilno-letu za zvezo komunistov bo tudi tokrat po ustaljenem zaporedju vseh potrebnih kadrovske aktivnosti — od evidentiranja do kandidiranja in volitev — prispevalo k afirmaciji novih kadrov. Bežen pogled do sedaj zbranih kadrovske predlogov to že potrjuje. Velika večina evidentiranih članov je pripravljena aktivno delati v občinski organizaciji in njenih organih, neprofesionalno pa tudi profesionalno. Z nadaljnimi pristopi evidentiranja v osnovnih organizacijah ZK, ki jih vspehujeta predsedstvo občinskega komiteja ZKS bomo težili, da bo ob volitvah za vsako voljeno funkcijo več kandidatov.

Za tiste, ki jim letos potečejo mandati v organih občinske organizacije bodo pripravljene ocene njihovega dela in osebnega prispevka v delu organa. Te ocene bodo skupaj z ostalimi gradivi za programsko volilno seja posredovane v osnovne organizacije ZK. Po sprejetih kriterijih in usmeritvah bo potrebno opraviti kadrovske zamejavo dveh tretjin članov občinskega komiteja. Ob skrbi za kontinuiteto dela v organih bo poudarek predvsem na sposobnosti, strokovnosti in pripravljenosti delati v novih in spremenjenih političnih razmerah.

Poletni meseci in zgodnji jesenski dnevi bodo za šišenske komuniste kar se da delovni. Veliko je še nalog, ki jih moramo postoriti, da bodo predstavljene aktivnosti kvalitetno in pravočasno opravljene.

Srečko Vrhovnik

Srečanje invalidov „Bratstvo in enotnost“

Zveza društev invalidov mesta Ljubljane je bila letos gostiteljica že tradicionalnega delovnega srečanja delegacij pobratenih zvez in društev invalidov mesta republik in pokrajin. Srečanja „Bratstvo in enotnost“ so se udeležile delegacije iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Titograda, Skopja, Prištine, Novega Sada, Bora, Leskoveca, Zajčarja, Niša, Reke, Osijake in Maribora.

Srečanje se je pričelo 22. junija s slovesnostjo v prostorih hotela Ilirija ob 10-letnici ustanovitve Zveze društev invalidov mesta Ljubljane. Podpisali so listino o pobratenuju novih članic, najzažnejšim posameznikom in organizacijam pa so bile izročene posebne plakete in priznanja Zveze društev invalidov mesta Ljubljane.

Osrednji del srečanja pa je potekal v Univerzitetnem zavodu za rehabilitacijo invalidov. V dveh komisijah so obravnavali spremembe in dopolnitve Zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, usposabljanju in zaposlovanju invalidov ter finansiranju invalidskih organizacij. Po končanem posvetu, na katerem so sodelovali strokovnjaki s področja invalidske dejavnosti, Skupnosti za zaposlovanje in Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja in drugi, so oblikovali sklepe, ki jih bodo prihodnji mesec posredovali v zveznem organom v nadaljnjo obravnavo. Ob koncu velja poudariti, da je srečanje izvenelo v znamenju medsebojnega sodelovanja in tovarštva, že nekaj dni po srečanju pa so se že pokazali prvi rezultati.

Jože Čurin

PROBLEMATIKA V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

Stanovanje — igra na srečo

Osnovna ugotovitev, ki izhaja iz vsebinske gradiva „Aktualni problemi v stanovanjskem gospodarstvu v mestu Ljubljana“ in tudi dosedanje razprave so potrdile, da obstoječa zakonodaja, ki velja na tem področju, ni mogoče le popravljati, ampak je potrebno pripraviti novo, to pomeni, da je reforma edina pot. Vendar pa je potrebno takoj pripraviti tudi preusmeritve v okviru obstoječe zakonodaje. Na problemski konferenci, ki jo je organiziralo Predsedstvo MK SZDL Ljubljana v juniju je bila izrečena tudi misel, da je potrebno pripraviti kodeks obnašanja za vse, ki nastopajo kot udeleženci v stanovanjskem gospodarstvu. Izrečena misel mi je bila všeč in njeno „obelodanjenje“ bi bilo še kako potrebno. Kajti zavodati se moramo, da vsak zamujen dan pomeni podaljševanje nezanesljivega položaja tistih, ki so jim rešitve potrebno danes in to, da bodo morale generacije vnukov popravljati škodo, ki bo s tem nastala, precej več časa.

Saj razmere, ki so ta trenutek na stanovanjskem področju so nevdružne, kar potrjuje nesporno dejstvo, da skoraj ni rednih poti do stanovanja, razen nekaterih ekstremov, in to je solidarnost in nakup ob zadostnih lastnih sredstvih, ki pa jih posameznik ne more zagotoviti z rednimi dohodki.

Tako se bolj kot kdajkoli kaže socialna neenakost, čeprav rešitev stanovanjskega vprašanja pomeni za posameznika zagotovitev eksistenčnega položaja, ki mu omogoča normalno življenje in pogoje za opravljanje dela.

Realnih možnosti rešitve stanovanjskega problema sedaj ne vidijo vsi tisti, ki potrebujejo stredo nad glavo, redkim posameznikom, ki pa le uspe najti to rešitev, so pri tem v zelo neenakem socialnem položaju. So taki, ki so pridobili družbeno najemno stanovanje iz fonda solidarnosti ali iz delovnega razmerja, drugi so rešili stanovanjsko vprašanje z nakupom stanovanja ob pridobitvi stanovanjskih posojil za katera veljajo zelo različni pogoji vračanja. Saj tu so bančni krediti, ki se vračajo po sistemu revalorizacije ter krediti OZD in iz sredstev vzajemnosti na dolgo dobo vračanja z minimalnimi

obrestmi oz. po sistemu hitrejšega vračanja brez revalorizacije.

Razmerje med tem, kateri kredit in v kakšnem deležu v celotni finančni konstrukciji za rešitev stanovanjskega vprašanja je bil posamezniku dan na razpolago ali ga je bil prisiljen sprejeti, določa ekonomske pogoje njegovega nadaljnega življenja. In tako se postavlja vprašanje, ali ima posameznik s pridobitvijo strehe nad glavo možnosti pod njo tudi živeti ali pa živi na robu eksistenčnega položaja, ker mu po poravnavi mesečnih anuitet za najete kredite ne ostaja dovolj sredstev za normalno življenje in vsak dan posebej pomeni zanje le boj za preživetje.

Nesporno je, da ta moment ni mogoče govoriti več o politiki reševanja stanovanjskega vprašanja. Cena 1 m² stanovanjske površine, ki se giblje že preko 10 milijonov, ki naj bi se koncem letošnjega leta povzpela na 40–50 milijonov, kar ni nobena skrivnost več, v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom, je dovolj zgovoren podatek, ki ga ni potrebno komentirati. Ostaja le „obrobno“ vprašanje, ki si ga v Ljubljani dnevno zastavlja veliko družin brez stanovanja: „Ali bomo ob taki draginji in ob takih dohodkih, sploh kdaj prišli do strehe nad glavo?“

— izenačitev nove generacije z dosedanjimi,

— enakomernejšo obremenitev vseh uporabnikov stanovanj in stanovanjskih hiš,

— sistem solidarnosti postaviti na nove osnove,

— zagotoviti smotrnejšo zasedbo obstoječega stanovanjskega fonda in razpoložljivega prostora,

— pristopiti k gradnji stanovanj različnih kategorij itd.

Pred nami pa je le en cilj, zagotoviti vsakemu realne možnosti za rešitev stanovanjskega vprašanja. Pred odgovornimi pa ostaja presoja, da ocenijo ali nam gre danes že dovolj slabo, da nimamo več druge izbire in ali lahko zberemo pogum za vse akcije. Večkrat do sedaj je bilo izrečeno, da tu ne gre za vprašanje tehnične izvedbe sprememb, ampak politične volje.

Ali to imamo? D. Perko

Miha Ravnik o prenovi sindikata

Ob zaključku razprave o prenovi našega sindikata je občinski svet ZSS Lj.-Šiška, 20. junija letos v Litostroju organiziral posvet na temo „Zaključek razprave o prenovi sindikata“. Posvet naj bi bil vsaj delno razjasnil številna vprašanja o drugačni organiziranosti in delovanju sindikata, ki se je prisiljen prilagoditi spremenjeni gospodarski politiki ter ostalim spremembam v naši družbi, saj bo le tako lahko uspešno in suvereno zastopal interese svojega članstva ter delavcev nasploh.

Na posvet je bilo vabljenih preko sto predsednikov izvršnih odborov OO ZSS, predsednikov konferenc OO ZS, članov občinskega sveta ZS Lj.-Šiška ter celotno predsedstvo konference sindikata podjetja Litostroj. Zanimanje sindikalnih aktivistov za nadaljnjo usmeritev njihove organizacije je bilo veliko, saj so vprašanja na katera je odgovarjal Miha RAVNIK, predsednik Republiškega sveta ZS, kar deževala. Teze za prenovu niso zgolj želje, so menili nekateri, so nuja, ki jo narekuje tako spremenjena ustava kot tudi spremembe gospodarske politike,

postopno uvajanje tržnega gospodarstva. V nasprotnem primeru bodo prisiljeni poiskati oziroma organizirati drug sindikat, ki bo sposoben in pripravljen uresničevati njihove interese. Prenovljen sindikat naj bi temeljil na pogojih dela, samoupravljanja, delitvi dohodka in osebnem dohodku, socialni varnosti in zaščiti delavcev, ter že ustaljenih sindikalnih vprašanjih, kot so ozimnica, sport, kultura, dopusti itd. Miha Ravnik je pojasnil tudi predvideno uvajanje kolektivnih pogodb, ki se bodo ob sklenitvi delovnega razmerja sklepale med delodajalcem (tako v privatnih, družbenih in mešanih podjetjih) in sindikatom, kateri se bo z vsemi svojimi sredstvi prizadeval zagotoviti s pogodbo sklenjenih pravic delavcev.

Jasno je bilo tudi izraženo prepričanje, da se v prihodnje sindikat o nekaterih vprašanjih, ki so bistvena za vse delavce ne bo več pogajal, da bodo to zahteve, od katerih ne bo odstopal in katerim se bodo morali prilagajati ostali.

T. Š.

V spomin žrtvam na Podlublju

Nedaleč od mejnega prehoda na Ljubelju stoji mogočni spomenik, ki opozarja na grozote druge svetovne vojne — na taborišče, podružnice zloglasne tovarne smrti v Mathausnu, tega edinega nemškega taborišča na naših tleh.

V Podlubljskem taborišču so umirali interniranci domala iz vse Evrope. Tisti, ki so vendarle prestali vsa gorja taborišč, se neradi vračajo na polja smrti, pa vendarle . . .

Kot vsa leta doslej, je bila tudi letos v prvi polovici junija pri spomeniku spominska slovesnost s polaganjem vencev in priložnostnim kulturnim programom. Organizator letošnjega srečanja internirancev je bila naša občina, tudi bogat kulturni program so pripravili učenci naše občine. Po slavnostnem govoru Jožeta HLEBANJE, so prisotne na spominski slovesnosti pozdravili tudi delegacije borbovskih organizacij Slovenije pa tudi iz zamejstva.

J. Č.